

ЗЕМЛЕДѢЛСКА

Д-ВО „Съгласие“

Плъвенъ

В. „Земедѣлска Защита“ излиза веднѣжъ въ седмицата.
Цѣната на вѣстника е за година 6 лева въ предплата. На ученици се отстѣжва за 5 лева. За странство се прибавятъ само пощенските разноски.

»»

Всичко което се отнася до вѣстника се испрашва до администрацията въ гр. Плѣвенъ.

»»

ЗАЩИТА

Ч2/50

За частни обявления се плаща по 2^{1/2} ст. на дума въ последната страница, а на първа по 5 ст. Обявленията отъ сѫдебнитѣ пристави се поместятъ по особено споразумение.

Неплатени писма не се приематъ, необародвани ръкописи не се връщатъ, освѣнъ ако са придружени съ пощенска марка.

ОБРАЗОВО НАР. Ч-НЕ
Г. ДИМИТРОВ
БИБЛИОГРАФИЯ

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКИИ ЗЕМЛЕДѢЛСКИ СЪЮЗЪ.

Централно Управление на Земедѣл. Каси.

ОБЯВЛЕНИЕ

№ 8567.

Извѣствява се на почтаемата публика че отъ 10 октомврий настоящата година Земедѣлските Каси ще плащатъ лихви на влоговете, както слѣдва:
1. Съ срокъ отъ 1 година 4% годишно
2. " " 3 " 5% "
3. " " 5 " 6% "
4. На бѣзсрочнитѣ влогове най много 3% годишно.

г. София, 7 септември 1901 год.

Отъ Центр. Управление на Земедѣл. Каси.

Плѣвенъ, предъ Кръстовденъ 1901 г.

Слѣдъ потоци кръвь на единъ братски намъ нардъ, слѣдъ хиляди български загинали мѫженици, България се видя най подиръ есвободена. Трѣбаше цѣли села да се обѣрнатъ на пепелища, трѣбаше градове цѣли да станатъ на развалини, грѣбаше хиляди да положатъ своитѣ глави, трѣбаше единъ Левски, единъ Ботевъ, и редъ други самоотвержени борци, трѣбаше най послѣ единъ хуманенъ и благороденъ царь, за да можи и българина да доживѣ и да види, че е могло и безъ турци господари, че е могло най послѣ и въ тази земя да се ходи свободно и живѣе свободно. Ала не тѣй трѣгнаха работитѣ слѣдъ освобождението въ нѣкой отношения, както ние си ги мислихме. Нашия народъ оголя и осиромаша. Бѣше врѣме когато българина се крадеше и отъ хайдути, и отъ черкези, и отъ заптий, но пакъ имаше въ хамбаръ и въ зимникъ и въ кошара. Вземаше се, но пакъ имаше, а сега? Уви, намъ е стидно да го кажемъ. Идете въ което село искате, срѣщнете се съ който селянинъ искате, почнете разговоръ, вгледайте се въ неговий мѫженически образъ и вие съ горестъ на тѣрдце ще се увѣрите, че ние сме вѣче оголель и за окайване народъ Селянина, този най силенъ дирекъ на нашата дѣржава, днесъ икономически е много по злѣ отъ колкото е билъ нѣкога. Заптийтѣ, черкезитѣ и хайдути, днесъ замѣстени отъ лихвари и кръчмарии, дератъ още по жестоко кожата на селянина. Дѣржавата, която е длѣжна да се застѣжи за него съ всички срѣдства, които има, като че ли и тя имъ иде на помощъ съ своитѣ тѣжки и неравномѣрно распредѣлени данъци и своитѣ прибѣрзани и много пажти врѣдни закони. Вие всѣки денъ чувате, че собствениците на земя отъ денъ на денъ намаля-

ватъ по единъ чудноватъ начинъ. Недавна четохме единъ дѣлъгъ до кладъ на центр. управление на земедѣлските каси, въ който се излагатъ, съ имена и дати факти на едно разбойническо обиране на ония, които порятъ земята съ ралото за да хранятъ страната; вие ежедневно четете, че и правителствените агенти — сѫдебнитѣ пристави продаватъ за безценакъ парчето земя на селянина за дѣлгове, произхождането на които човечето пажти е съмнително. Не вѣрвайте вие на ония политически гарги, които завчера даже въ Народ. Събрание увѣряваха, че български селянинъ днесъ е по добре отъ колкото нѣкога Гола истина е, че ние убѣдняваме и то не съ години, а съ дни и часове. Тази истина ще избоде очите и на противниците, ала ще бѫде късно. И правимъ ли ние нѣщо за да спрѣмъ това? Нашитѣ дѣржавници, нашитѣ правителства направили ли сѫх нѣщо въ това отъ 23 години насамъ? Но не бѣха ли тѣ които прокарваха 15 закона въ една ноќь, не бѣха ли тѣ, които натовариха страната съ ужасни дѣлгове и да докаратъ това отчаяно днешно положение? Не бѣха ли тѣ които деморализираха и сѫдилиша, и полиция, и общини, и окрѣзи и всичко у настъ. Не бѣха ли тѣ, които въоржиха шайки по изборите, на съската братъ противъ брата и най подиръ за прокарването на единъ чудовищенъ законъ, си позволиха да извѣршатъ една черкезка съчъ надъ мирното онова население, което пои съ потъта си българските полета? Кой ще се загриже тогава за този нещастенъ народъ, който днесъ испитва грѣшикъ на своитѣ дѣржавници? Ето въпросътъ върху когото трѣбва да се спрѣмъ и отговоримъ. Ние не вѣрваме вече въ никоя партия у насъ, че ще направи нѣщо; тѣ до сега, слѣдъ като се изредиха всички доказаха противното. Нито ония които и титулиратъ демократи и цанскоисти ще подобрятъ работите, нито народници, нито новопоникнали реформатори около „Свѣтъ“ нито пажъ Свирчо съ своитѣ псувни ще управяватъ България. Въ едно вѣрваме и то, че съ свидѣнието на българския народъ да се загриже за своята участъ и за своята черга толкова много продрана до сега. Той самъ трѣбва да се стѣжи върху вратъта на ония, които го докараха до това поло-

жене. А това ще стане слѣдъ като всички съзнаятъ и се здружатъ. Първи земедѣлските дружби, трѣбва да даджатъ сигналъ за общото здружаване. Земедѣлците макаръ и по прости, но за това пажъ най много въ сравнение съ другите, като съгласятъ своите интереси съ ония на другите съсловия можатъ да служатъ за образецъ въ това отношение, защото тѣ сѫ ония най незаразени и най здравитѣ; отъ тѣхъ баримъ нѣма още кандидати за министри, за окрѣжни управители ни за началници и пристави; само тѣ могатъ да управлятъ страната, защото тѣ знаятъ какво и боли, тѣхната снага знае само колко боди конопената риза на гърба, защото тѣ и посътъ, защото само тѣ могатъ да мислятъ за вѣрвдането на една справедлива равномерна и поносима данъчна система, за тѣхнене пазаръ за своите стоки, за създаване дружествени хамбари, за дѣлгосроченъ — ипотекаренъ заемъ, за краткосроченъ, личенъ, евтенъ и леснодостѣженъ такъвъ за прѣорганизване на училища, ступанства и пр., за земедѣлски економически здружавания, за групиране имота, за закони противъ лихвари, челядни имоти и др. — А кой ще води външната политика, за това не се грижете, само за падари нѣмаме хора.

Но за да стане, или още по добре, за да се мисли за това, трѣбва първи земедѣлските дружби, а подиръ тѣхъ и другите, да се погрижатъ и испратятъ свой хора въ онова високо учреждение, което се назава Народно Събрание — тамъ гдѣто коватъ законите и наредятъ работите въ тази страна.

Какъ може да се отбѣгне посрѣдничеството въ земедѣлската (селска) тѣрговия.

(М. Н. Н. И. Е.)

Земедѣлца, както е известно, трѣбва да разбира отъ малко, малко и отъ тѣрговията, защото трѣбва да купува това което въ стопанството му трѣбва и продава това, което е отъ произволъ, което има въ излишъкъ. Но той не може да бѫде тѣрговецъ, които да сѣди на едно място, които всѣко га да купува и всѣко да продава, и купувачъ да знае, че въ всѣко врѣме, всичко ще могатъ да си доставятъ — ако не у единого, то у другого. Земедѣлца има нѣкога въ излишъкъ, а друго пажъ му е потрѣбно, слѣдователно трѣбва да го купи. До кѫде и до кого въ случаи трѣбва да се отнесе? — До града, до тѣрговецъ, до прѣкупувача, ще ви каже днесъ всѣкъ Често не може и да бѫде иначе, защото земедѣлците прѣсмати по селата, по

балканитѣ работятъ усилено и усамотено и само въ свободните си часове, въ врѣме на празници, отиватъ въ града, за да купятъ или продадутъ нѣщо. При това не само че трѣбва да търсятъ у тѣрговцето това което имъ е потрѣбно, но до тѣхъ често се и отнасятъ съ прѣдполагане това което иматъ за проданъ. Отива селянина или селяната до хитри прѣкуповач или до евреина, у когото всичко се намира и който още всичко и всѣкога е готовъ да купи. Но какъ купува? — Като всѣки испече въ занаята човѣкъ, като всѣки спекулантъ, експлоатира.

Градътъ не се намира при краката на селянина, за да може той всѣкога да иде тамъ, да занесе торбата съ жито или каквото и да бѫде на пѣщите си. Трѣбва до тамъ да върви нѣколко километра, често нѣколко часа и то по най лошъ путь, често при дъждъ и каль. Ако му трѣбва да си купи нѣщо то трѣбва да чака, защото не всѣкога у него се намиратъ готови пари, и не всѣкога знаѣтъ да продаде.

Селянина прави единъ видъ размѣна въ града. Заниса напр. храна, дѣрва и пр. взема металъ или книга и срѣщу тѣхъ си купува пажъ потрѣбното, като си отива, казва го ти, както и дошелъ съ празна кесия. Направилъ размѣна, като оставилъ голѣма част отъ труда си, на тѣрговцето въ града да исплаща голѣмитѣ кирини на дюкянитѣ си.

И тѣ казахме, че ако има нѣщо за продаване, то обикновено се отправя човѣка до града. Колкото може и не веди къде въ каль и дъждъ и не веди да примиришъ да остави и губи работния си денъ, даже и въ врѣме на жетва. Трудно дѣйствително, но нѣма що да чини. Комуто трѣбва пари, този не обрѣща внимание на това, че задъ яката му дъждъ се лѣва. Трѣбва да върви пазаренъ денъ и утрѣ. И трѣгва, приготви колата си, натовари стоката си и хайде съ надежда да занесе нѣкой и други гроши въ кѣщи. Обаче това, което занесе въ града, рѣдко може да продаде на тогава на когото трѣбва, и който ще му даде пѣната, която заслужава.

Прѣкупувачъ експлоатира съ селяните, като печалятъ съ това, че той (селянина) много се нуждае въ това врѣме за пари и тѣрсеющъ ги въ дошъ въ града. Селянина благодаренъ, че наядъ не ще врѣща това, което доесалъ, освѣтилъ ако се не опрѣ и поискава голѣма цѣна и тогава губи врѣме и напразни въ бѣхътъ добичетата си. Продава слѣдователно, за каквато и да било цѣна, толкова повече като вижда, че тѣрговцетъ се дѣржатъ и никой по вѣче не дава. Прѣкупувачъ, разбира се, всѣкога трѣбва да дава по ниска цѣна, защото като купува стоката за други, независи колко врѣме да чака до като я продаде, а прѣвътъ това врѣме стоката може да се развали, мишкаятъ я грабятъ или човѣкъ краде. Никой скаже не купува, а посрѣдника за да не изгуби трѣбва ниска цѣна да заплаши. Приказани до тукъ и това, че селянина, притиснатъ отъ парична нужда, веднага щомъ увѣрѣвѣ, тича на пазаръ, тогава когато има още постановена никаква пазарна цѣна, ще видите защото той за една нишо и никаква цѣна продава хранитѣ си.

Дѣйствително иай алѣ е за селянина, той е простъ, трѣбва да тѣрги! Но какъ на това може да се помогне? Единственото спасение виждамъ въ земедѣлските дружества. Тѣ сѫ, драги селяни, които ще Ви помог-

нать, какъ най лесно и по възможности съедна по голъма цѣна да продавате произведенията си. За тази цѣль азъ прѣдлагамъ, щото дружествата, които сте длъжни да обяввате и които ще работятъ за всестраното Ви повдигнане, да издаватъ по единъ 1 листъ само, за защита на мѣстните Ви интереси. Въ тия си органи да опрѣдѣлятъ по една безплатна рубрика подъ заглавие „купуване и продаване“ и всѣки, които има нѣщо за проданъ или търси да купи, може да даде обявление, гдѣто не само да обяви количеството, качеството, цѣната, но и на коя станица може да го стовари или гдѣ се намира. По този начинъ ще се избѣгне безпосредната заинтересованост на лица прѣкупувачи и кяра, пропекта, който прѣкупувачъ взематъ ще остава въ джоба на изящния селянинъ — производителъ, за да може да се бори съ трудностите на днешния животъ.

И дѣйствително между многото добри нѣща за осъществяванието на които двѣ години вече воюва и ще воюва Български Земедѣлски Съюзъ, съ своя достоенъ органъ „Земедѣлска Защита“ стои и това за създаване дружествени хамбари (глава III, чл. 3 отъ устава) които ще иматъ горѣ-долу сѫщата, току-що помѣната цѣль. Въ осъществление исканията на Земедѣлски Съюзъ лежи избавлението на селянина. Запрудавайте се прочие и работете!

Beneficent A.

Състоянието на общинските хамбари изъ Пловдивския окрѣгъ.

Ако има още нѣщо за оплакване по общините тукъ изъ Пловдивското окрѣжение, то сѫ общинските хамбари, които сѫ устроени прѣвъзъ 1898 година. Дѣйствително чл. 11 п. 3 отъ закона за селските общини, задължава всѣка обшина да има общински хамбаръ, или кошъ съ запасъ отъ храни, съ които да се прѣдварятъ общите бѣдствия отъ гладъ. Колко прѣкрасно нѣщо! Като лица турени на чело на окрѣжното управление, тогавашниятъ окр. управителъ, съвѣтно съ секретаря си, се засрами, може би, отъ подвѣдомствените си служащи, па и отъ себе си, че съ рѣдъ обрѣжни прѣдписания прѣдписва на окр. начальници, да заставятъ кметовете, да въведатъ въ общинските си управления, книгите изброяни въ чл. 98 отъ закона за селските общини, но неволно като забѣлѣжи, че п. 3 отъ чл. 11 и п. 4 отъ 98 отъ закона за селските общини, стоятъ още неизпълнени и книгите помѣната въ тѣхъ неизвѣдени въ общин. управлени и слѣдъ дѣлъ, може би, извѣждение като въема, виде се, прѣвъзъ слѣдните съображенія: че отъ създаване на закона за селските общини, горѣ-значеніето точка стоятъ неизпълнени отъ г. г. кметовете, понеже не почиватъ на добра почва, че всички распорѣждания издавани отъ като е туренъ въ дѣйствие закона за селските общини, относително горѣ-помѣннатите точки, до сега сѫ останали гласъ волиющъ въ пустиня;

че ако се не прибѣгне до други по подходящи мѣрки, то тази частъ отъ закона не ще биде вечно испълнена; имайки прѣвъзъ видъ, може би, годините при человѣческия животъ ченѣколко години на редъ се случватъ плодородни отчасти и земедѣлците прѣвъзъ тѣхъ години си посрѣдътъ нуждатъ за храни, както тѣмъ така и на добитата си, но дойдатъ пѣкъ и такива лопши години, щото немогатъ да добиятъ храни за тѣхъ, а нежели за данъци и добитакъ и въ такивато времена дрѣбните, па и едритѣ, земедѣлци почнатъ да си продаватъ къщите, нивите, ливадите и пр. даватъ мило за драго, само и само гърло да затинкатъ, милитѣ си и невини рожби гладни да не гледатъ да не слушатъ какъ плачать, прѣвъзъ тѣхъ и простиратъ малкитѣ си рѣчици за корица хлѣбецъ; имайки прѣвъзъ видъ и това обстоятелство, че недай Боже, но се случи щото или добитакъ умре, или къщата му се запале, или пѣкъ като стара и негодна за живѣніе, трѣба да се направи и поправи, или дойдатъ времена та се притиснатъ съ данъци или дѣлгове, а като нѣма отъ гдѣ да взематъ б пари, виятъ се нагорѣ-надолу и хайде при лихваря; че лихваря, разбира се, въ такива времена дѣржи килепира си съ дѣвѣтъ рѣкѣ, цапни му тамо нему една лихвица отъ 25—30% и му даде 100 лева да си гледа сиромашията; и имайки прѣвъзъ видъ и това и най-послѣдното, може би, обстоятелство, че нѣкакъ европейски дѣржави прѣди години сѫ се завзели дѣятелно по устройството на общинските хамбари, че съ голѣма сериозност и контролъ сѫ успѣли да усъвѣршествуватъ на такива то, но отъ посль видѣли ползата която имъ принесли, а ето каква била ползата: (тукъ ще опишемъ само туй т. е. какъ сѫ използвали събраната храна, облогатъ). Събраната храна въ време на харманъ помѣнили въ общинските хамбари. Като се явили нуждающимъ се земедѣлци, раздали имъ взаимообразно храната срѣщу записи и редовно водени книжа по общ. хамбари. Като дошелъ харманъ слѣдната година, общинските служащи, по законенъ редъ, прибрали отъ всички земедѣлци раздадената храна — увеличена отъ вложената майка — значи придобита въ лихва отъ използването. Раждадена така увеличена храната за вторъ харманъ, разбира се, при нужди на земедѣлци тѣ отъ общината, още повече се увеличиха и годините като не били отъ ония — неприѣгнали къмъ новъ облогъ, а рѣшили по този начинъ да използватъ събраната храна отъ първий облогъ. И отъ 5—10 години използвана, само съ първий облогъ, въ общинските имъ хамбари се оказала дос-

тъчна храна за всѣка община, и като имало и излишакъ т. е. повече отъ колкото е нужно за общината, по законенъ редъ продали излишака на публиченъ търгъ и добититѣ суми внесали въ земедѣлските каси, тѣмъ че освѣнъ храни земедѣлците — общинари си образували и капитали. И да не мислите, че тѣзи капитали, като внесени въ земедѣлските каси, стоятъ тамъ само да се пазятъ да не се изгубятъ — не. Чиновниците при касите, чрезъ закони и установи, каквито иматъ и нашитѣ, използвали този капиталъ и отъ една страна депозитната храна се увеличила, а отъ друга — и вложени капиталъ. Какво повече, и какво по добро отъ това искали земедѣлците отъ подобни напрѣднали дѣржави. Та прѣвъзъ горните съображенія, казваме, написътъ тогавашенъ окр. управителъ, дойде до заключение и състави единъ привѣменъ правилникъ за устройството на общинските хамбари. Похвална инициатива! свѣтъ дѣло! Напечата този правилникъ въ видъ на законъ и въ толкъ екземпляри, колкото сѫ общините изъ окрѣжето. Излѣзе съ окр. № 8068 отъ 17 юни 1898 година и разпрати помѣннатъ правилникъ до окр. начальници съ това съдѣржане горѣ-долу колкото знаемъ:

Единовременно съ настоящето си, изпращамъ Ви г.-нъ начальникъ,... екземпляра отъ привѣменъ правилникъ за устройството на общинските хамбари, както и... листа вънкаши и... листа вътрѣшни отъ облагателната вѣдомостъ, които щомъ получите, веднага да разпратите по общ. кметове сѫщо и нужните облагателни вѣдомости. Ще прѣдпишите, заедно съ разпрашане правилника, на кметовете да го изучатъ добре и съставятъ облагателните вѣдомости, които да Ви испратятъ въ скоро време. Считамъ за не излишно да обрѣна вниманието Ви върху цѣльта, като се гони съ устройството на тия хамбари, тѣ като тѣрѣдѣ Ви еписано, а вървамъ и Вий съзнавате за горната цѣль, — но не е сѫщото съ общ. кметове, съвѣтници и селяни, които излишно отказватъ добрата цѣль и сѫ станови причина до сега да не се устройятъ таквите хамбари, затова употребете всички усилия да могатъ да се туратъ основи за образуване на тия хамбари, а въ бѫдеще азъ вървамъ селяните си ще праватъ това и пр.

Съ получването правилника и облагателните вѣдомости, много па даже повечето общински съвѣти изъ окрѣжето, гдѣто се имаше възможностъ, се завѣха за цѣльта. Съставиха вѣдомостите по разхвѣрляне облогътъ, тѣмъ че земедѣлците, който имаше 65 декара работна земя, внесе 2 криши храна въ общински хамбаръ, разбира се, отъ

каквътъ видъ се опрѣдѣляше отъ общинските съвѣти, понеже послѣдните се задължаваха да взематъ постановления за това. Къмъ 2 юли се разпратиха по всички общини квитанционни книги, приходо-разходни и вѣрзани записи прошноравани и прономирирани редовно, съ заповѣдъ: да се отрѣзватъ квитанци на вносителите и храната да се записва въ приходорасходната книга. Прѣдписваше се отъ правилника, щото при начеване харманъ, общински кметъ да опрѣдѣли и подраздѣли общинските съвѣтници съ прикази на групи по двама въ маҳала, които да иматъ грижата да събиратъ отъ земедѣлците на участака си припадающата имъ се частъ храна. Както казахме, въ много общини се извѣрше това и се събраха храни. Нѣкакъ огъ селяните, като се убѣдиха въ плодотворната цѣль, съ устройството на тия хамбари, сами принисаха храните си въ тѣхъ. И така се отвори работа на окрѣжното, околийските и общински управление. Съ окр. № 9238 отъ 13 юли с. г. окр. управител дава наставления въ отговоръ на запитванията, направени отъ нѣкой окр. начальници, относително устройствата на общинските хамбари и събирането на храната, съ слѣдното съдѣржание:

— Ако нѣкой земедѣлци не искатъ да внесатъ доброволно храните си, ще Ви прати сгражари за съдѣйствие, ако и слѣдъ това се противятъ ще имъ съставятъ актове за непокорство на властъта.

Съ окр. № 10453 отъ 12 августъ с. г. окрѣжниятъ управител прѣдписва на окр. начальници съ слѣдното съдѣржание:

— Повечето отъ общинските съвѣти съ тѣрѣдѣ малки мотивирани постановили, да не се устрояватъ хамбари, понеже годината не била отъ ония, че сега земедѣлците били бѣдни, (когато сѫ пѣкъ заможни — богати!) но като се има прѣвъзъ видъ цѣльта съ устройството на тия хамбари, тѣ като тѣрѣдѣ Ви еписано, а вървамъ и Вий съзнавате за горната цѣль, — но не е сѫщото съ общ. кметове, съвѣтници и селяни, които излишно отказватъ добрата цѣль и сѫ станови причина до сега да не се устройятъ таквите хамбари, затова употребете всички усилия да могатъ да се туратъ основи за образуване на тия хамбари, а въ бѫдеще азъ вървамъ селяните си ще праватъ това и пр.

Прѣкрасно!

Употребиха се слѣдъ това всевъзможни мѣрки.

Околийските начальници се завѣхаха сериозно за въпроса съ убеждение, единъ

общинската кашцелария, дѣто кметъ, писарь, учитель и участъковия фелдшеръ очакваха пощата.

„Иде пощалиона“ извика расидия. Всички се вслушаха да чуятъ свирята.

— Да, той е, добави писарь и грабна разносната книга да заведе своята — общинска — поща.

Слѣдъ десетина минути и кориера троши на вратата. Вїззе вѣтъ и едва промълви: „добръ вечеръ“....

Добръ вечеръ, отговориха му. Добръ дешелъ!

„Добръ камѣръ“, отвѣри той и безъ да се бави съдна на единъ столъ до печката, а врѣзката съ пощата за тая община остави на масата: „Ето Ви поща“.

Всички приближиха да видятъ що иначе имъ искатъ. Писара развѣрза врѣзката, извади писмата и вѣстниците и почна да чете адресите:

Учителю, имате вѣстникъ! Скитановъ (така именуваха участъковия фелдшеръ) и Вамъ „Фелдшерски другаръ“. Ето ви още единъ вѣстникъ. Нѣ! и официално писмо. Учителю, Вамъ писмо. Още едно отворено. Скитановъ — книжка. Друго иначе имате....

Скитановъ грабна набѣрзо своята поща и заедно съ учителя излѣзоха. Отидоха въ амбулаторията, дѣто и живѣше фелд-

ПОДЛИСТИНИКЪ

Получилъ награда.

Истинска случка изъ селски животъ.

Разказва Великоштандецъ.

Врѣмена!.... Дойде пролѣтъ — всичко се промѣни въ прѣдѣстенъ видъ; всичко се събуди и важивъ веселъ — новъ животъ. Още не порадвали се на веселата пролѣтъ, тя имъ остави и отстѫни мѣстото си на горѣщото лѣто съ дѣлгите оранки дни.... Жега, суши, порои, градушки и още какви ли не плашила икои съ себе си то?.... Дойде 1 Септемврий — Св. Симеонъ и изпъди лѣтото; хамбаратъ се пълниятъ съ жито; круши, яблъки, сливи, уврѣли, па и гроадето червено стаяло, — дошла есень.... Още не насилтели се на сливи и гроаде, ето че се задава страшната лютя зима! Лошо ѝ името, па и тя наистина е лоша: студъ, вѣтъ, мразъ, калъ, снѣгъ, лъгавици и още какво ли не! А пѣкъ кога тропи на вратата и пустия му гладъ, ела та се не ядосвай!.... Нѣ какво ще му правишъ. — Дошло до глава — ще се тѣгли!....

Както всѣка година, така и ланска има своя зима.... Настѫпи лански

секо. Дойде единадесетия му денъ. До по напрѣжния денъ врѣмето не бѣ до тамъ зло, ала отъ вечерта, като засвири пустия му „горицъ“, па като завалѣ оня и ти си сѣ на парцали!.... Боже упаси! За 2—3 часа натрупа до колѣни. Да утихне вѣтъра, както и да си сѣвѣтъ не врѣди, ама утихва ли я?.... Колко по-вече наближава се сирие, толкъ по-силно духа!.... На цѣли облаци дигне снѣгъ отъ едно място, поиграе си съ него, па го натрупа на пхти; отъ друго място пакъ така, отъ трето сѫщо — кога да видишъ по нивите тукъ тамъ и земята, а пхтищата затрупалъ, та ико се не познава. Хичъ не иска и да знае, че има хора, които по това врѣме пхтиутватъ и че тия прѣсли ще ги притрупатъ! Почна да пада мракъ, а фьртуната още по силно вѣте — сѣкашъ иска да заглуши виене то на глутинцата вѣлци!.... А тѣ — вѣлци не сѫ малко по тия мѣста. За това изъ тия обрасли въ храсте и джобови дѣрвета пхтища слѣдъ захождане на слѣпцето не можешъ виде жива душа. Въ добро време е страшно за пхтиование икои, а какво ще прави? Трѣба да върви — да стигни оврѣме, защото иначе ще го глобятъ! А той е бѣденъ — надъ парата готовъ е да жертвува и себе си, само да не бѫде глобенъ. Ихъ не тѣй лесно се изхранватъ въ дѣца!....

Това бѣ междуселски куріеръ. Застигна го лошо врѣме по пхти и.... какво ще прави? Трѣба да върви — да стигни оврѣме, защото иначе ще го глобятъ! А той е бѣденъ — надъ парата готовъ е да жертвува и себе си, само да не бѫде глобенъ. Ихъ не тѣй лесно се изхранватъ въ дѣца!....

Вѣтъра занесе гласъти на свирката въ

път за всичко да се тури край на тази точка. Взимаха съ присърдце всичката прижа върху си и всички измъчваха кметовете при постигане гонимата цълът. Така напримеръ, тогавашният ни Овчехълски окол. началникъ съ прѣдписания № 4539 и 5183 същата 1898 година, разните голъма дѣятельност и деноницно, дѣто е рѣчено, съ стараеше за цълът. Същият окол. началникъ съ прѣдписане № 6454 отъ 17 септември с. г. пишише така до г. г. кметовете:

— Понеже нѣкой кметове още не съ прѣставили облагателната вѣдомостъ по събиране храна въ общинските хамбари, то имъ прѣдлагамъ да се завзематъ сериозно за въпроса и въ най скоро време да ми прѣставятъ вѣдомостите.

Същият окол. началникъ съ окр. № 6580 отъ 23 същия мѣсяцъ септември същата година, въ допълнение на окръжните съ № 5883 и 6454, пишише:

— Прѣдлагамъ на г. г. кметовете да ми донесатъ, имали устроени общ. хамбари по общините имъ и колко храна е събрана, ако не съ устроени и нѣма събрана храна, кои съ причинитъ?

Същият окол. началникъ съ окр. № 7008 отъ 13 октомври същата 1899 година казва:

— Отъ получените ми донесения се вижда, че тамъ гдѣто г. г. кметовете и общ. съвѣти съ употребили по голъма дѣятельност и старания, общинските хамбари съ на време устроени и съ време съ започнали събирането на храните, а нѣкой кметове продължаватъ да ми донасятъ, че прѣдъ видъ слабата реколта прѣвъз мин. години и нестъгласието на заможните земедѣлци, уредането на общинските хамбари и събирането на храните било невъзможно. Повторно съ нова енергия навежда примири за ползата, която ще принесатъ хамбарите на земедѣлците въ осъдни дни съ това заключение: — Поканвамъ Ви за послѣднъ пътъ, да развиете по голъма дѣятельност, щото въ не-продължително време, да се събиратъ храните, защото въ противенъ случай ще Ви приспособя чл. 73 отъ закона за селските общини.

Отъ горѣзложениетъ мѣрки, виждаме, че окр. ни управител прѣвъз 1898 година г. Горбановъ, се залови въ пълно съзнание задачата, за устройството на общинските хамбари, които съжиди отъ най полѣните за земедѣлците дружества. Всѣкакви други частни дружества щѣха да бѫдатъ излишни, ако общинските хамбари бѣха хванали и въсто, при всичко, че такива — частни дружества не съществуватъ по общините, но казваме, ако имаше такива, щѣха да бѫдатъ излишни. А каква полза щѣха да принесатъ общинските хамбари на

насъ земедѣлците? Ето каква. Никому нѣмаше да се виде трудно и тежко, че пѣтъ на всички 25—50 декара работна земя, да внесе по една крина храна въ общинския хамбаръ, разбира се, отъ какъвто видъ опредѣли съвѣта, или както се прѣдписва отъ правилника на всички 25 декара 1 крина, а на всички 65 декара работна земя — 2 крини. Една година да се разхвърли и събере такава храна отъ земедѣлците и при закона използвана, не ще съмнение, че ще се увеличи въ продължение на нѣколко години. Да вземемъ за примеръ Елешенската община, Пловдивска окolia. Тази община има 120 мѣстни данакоплатци. Едни отъ тѣхъ иматъ 25 декара работна земя, други 50, трети 75 и т. н. до 100—125 декара. Да допустнемъ, че срѣдна рѣка — едно на друго се пада 65 декара на данакоплатецъ. Илиза, че на всички 65 декара ще се разхвърли облогъ отъ по 2 крини, тѣ че отъ 120 данакоплатци по 2 крини — ще се събиратъ 240 крини, а тѣ правятъ 48 кила. Ще рече — за една година, едно разхвърляне на облогъ отъ по 2 крини на 65 декара, ще се събиратъ 48 кила и да речемъ че е червенка. Погодихъ на правилника, тази храна да се раздаде на използване взаимнообразно на самите земедѣлци и да допустимъ, че е събрана прѣвъз 1896 година по харманъ и че всичката събрана храна е раздадена взаимнообразно съ лихва, която прѣдписа правилника и която е най подходяща, именно на всички 4 кила (16 крини) по 1 крина — то 48-техъ кила ще докаратъ приходъ — 12 кила храна, която прибавена при облога (майката) ставатъ 60 кила храна — за харманъ 1899 година. Раздадена за втора година, тази храна (60 кила) ще добие приходъ още 15 кила, прибавена при майката — ставатъ 75 кила — за харманъ 1900 година. Раздадена трѣта година пакъ взаимнообразно тази храна (75 кила), ще добие още 18 кила и 3 крини, прибавени при майката — ставатъ 93 кила и 3 кофи — значи за настоящий харманъ 1901 г. въ общинския хамбаръ щѣше да има 93 кила и 3 крини храна. За постигане тази цѣлъ т. е. за образуване на този приходъ, разбира се, трѣбва да се водятъ книжки по общинските хамбари и да има добъръ контролъ на работата, а за постигане на това не се изискватъ Богъ знае какви затруднения. Както казахме по напрѣдъ, не дай Боже, но дойде време или волтъ на земедѣлца умръ, или биволътъ му осакатѣ, тогасъ безъ да дира земедѣлската каса, или разни частни лихвари, ще вземе взаимнообразно 6—7 кила храна, ще го продаде и ето, че ще си купи волъ наимѣсто умрѣли, ще

си купи другъ биволъ, вмѣсто осакателъ и тѣ ще се бори съ земедѣлската съ работа, а на хамбара ще се задължи и като дойде време ще добие храна и ще я възвърно, разбира се, та за въ бѫдеще да се ползва пакъ взаимнообразно. Лихомиството щеше да се прѣмахне, нѣмаше да потъватъ земедѣлците въ дѣлгове къмъ частни лихвари, както сега се върши това. Има ме наистина земедѣлски каси, всѣкому е известно, че тѣ съ кредитни учреждения и прѣдназначени исклучително за земедѣлското население и ако и малко — въ всѣка окolia по една и при всичко, че доста съ далечни растоянията отъ тѣхъ до общините, земедѣлците пакъ при нужди ходятъ да склучатъ заемъ отъ тѣхъ. Подъ самата дума „земедѣлски каси“, ясно се вижда, за кого съ прѣдназначени. А кждѣ мислимъ, че е капитала отъ земедѣлските каси, та единъ земедѣлецъ, който иска да склучи заемъ отъ тѣхъ, се връща отъ чиновниците имъ по 2—3 пъти и то при най работни времена — у земедѣлците ли? Не, ще отговоримъ ний — една частъ е у разни адвокати за луксъ и разни прѣцекви. Че защо пъкъ да е у адвокати ще каже, може би, нѣкой отъ насъ? Ето отговора. Дойде време да се избиратъ народни прѣдставители, нѣкой адвокати влѣзватъ въ споразумение съ контролърите на касите и шошу-мошъ при разни условия и извъртвания на истината, измѣнъкатъ 1000—2000 лева. Явятъ се по селата и почнатъ да водятъ онѣвъ левове да ги паткатъ по масите! „Бакаль бѣ, дай тукъ 2 оки ракия да почершимъ приятелъ си!...“ Ний драги земедѣлци, това ще направимъ — ще намалимъ данаците, ще намалимъ заплатите на чиновниците, ще примахнемъ пенсийтъ и пр. По тѣзи и много други причини, адвокатътъ и пр. лица почнаха да отграбватъ земедѣлските каси, че не останаха пари за нуждащите се земедѣлци, ами се принуждаваха да ги повръщатъ по 2—3 пъти, докѣто се снабдятъ съ пари и напослѣдъкъ ги удовлетворяваха. Та и между това „наши“ и „ваша“... касите не съ въ цѣвѣтуше състояние, въ каквото се прѣдполагаше да бѫдатъ, па и спорѣдъ установятъ имъ асла прѣвъзаше да бѫдатъ въ цѣвѣтуше състояние. Български земедѣлецъ не ве това „наши“ и „ваша“, за това по нѣколко пъти се връща, а адвокатътъ съ дипломати — разумѣватъ отъ всичко, като отидатъ при контролъра и последниятъ като се убоява отъ вѣроломство и като го е страхъ да му несрѣжатъ куйрука и въ зараза на партизанство, пъкъ и покрай това „нали сме си наши“, посегнатъ и измѣнътъ толкостъ левчета, колкото имъ съ нуждни, а земедѣлци, а други, понеже кандидатъ се бѣ изпълнила съ хора отиваха въ кръчмата. Бѣха съ настъбрани повече отъ 30 души. Ако да не бѣше сѫботъ — пазарътъ — денъ и ако времето бѣ малко по добро, щѣше да се събере цѣло село на тая раздѣлка съ първи и последниятъ фелдшеръ въ селото имъ — изкрепъ приятелъ на селяните.

Настани 10 часътъ. Двамата фелдшери похапиаха помакъ, приготвиха коне си и тръгнаха на пътъ. Стигнаха въ общ. кандидатъ да си взематъ сбогомъ. Не се знае кой съобщи на тия отъ селенитъ, що бѣха въ кръчмата, та завчъсъ всички дойдоха прѣдъ общин. управление. Нѣкой отъ селенитъ западаха Скитановъ кой е причината да го уволниятъ.

Настани 10 часътъ. Двамата фелдшери похапиаха помакъ, приготвиха коне си и тръгнаха на пътъ. Стигнаха въ общ. кандидатъ да си взематъ сбогомъ. Не се знае кой съобщи на тия отъ селенитъ, що бѣха въ кръчмата, та завчъсъ всички дойдоха прѣдъ общин. управление. Нѣкой отъ селенитъ западаха Скитановъ кой е причината да го уволниятъ. Той въпъръкъ изкара Скитановъ да ка-

ледѣлца — нещастни нека се поврата 2—3 пъти. (Слѣдва)

ХРОНИКА

Тукашниятъ инспекторъ по земедѣлciето и позарството г. Крѣстю Савовъ е уволенъ по причини никому неизвестни. Г. Савовъ е човѣкъ съ високо земедѣлско образование, и напослѣдъкъ самъ искаше да бѫде прѣмъстенъ въ инишето земедѣлско училище въ Борущи (Търновско), училище, което само г. Савовъ по прѣдъвъзъ е наредилъ въ качеството му на прѣвъзъ управителъ, отъ което за благодарности биде известенъ. Сега бѣха му обѣщали, пъкъ дори и приказъ за това бѣль излѣвалъ да замине за сѫщето и то като учитель само. Но хората отъ Министерството не само не сториха това, а и това отгорѣ го и уволиха. За бездарности има мѣста, а за способностъ има.

Крайно съжелявамъ.

Мораториумъ за земедѣлците не даде за жалостъ очаквани резултатъ. Напашъ ли, че лихварите на много мѣста сѫ наложили запоръ на прибраото въ хамбари жито, така че земедѣлците сега искатъ храната можатъ да продаватъ на цѣна, и то пъкъ се исплащатъ съ нѣщо на лихварите. На много мѣста настъпвало дори вече глада. Това сега, ами какво ще стане следъ 1-и Октомври? Печално наистина.

Явявамъ на абонатите си че имъ исправяме само настоящий и слѣдующий броеве отъ вѣстника, слѣдъ което, ще го пращаме само на прѣплатватъ за III година. Вѣстника ни ще излизатъ и за напрѣдъ, обаче никой нещо го получава на версия. Първътъ двѣ години ни дадохъ добъръ урокъ за това, та сега вече никому никакви изключения има да правимъ.

Събщавамъ на прѣдѣдателите на селските земедѣлски дружби въ Пловдивска окolia, че на 21 т. м. въ гр. Пловдивъ ще се състои събрание на оклийската дружба за опредѣление кандидати за прѣдстоящите допълнителни избори за народни прѣдставители, които ще станатъ на 7 идущи и. Октомври т. г. За това поканватъ се, безъ да чакатъ особения за това покана, да се явятъ заедно съ подпрѣдѣдателите и дѣловодителъ-касиеритъ на изначената дата. Първите две години ни дадохъ добъръ урокъ за тъзи или онзи партия.

Тия дни Български Земедѣл. Съюзъ е издалъ до г. г. прѣдѣдателите на земедѣлските дружби въ оклийтѣ: Пловдивска, Софийска, Кесаровска, Олиенска, Т. Сейменска, Бургаска, Парибродска, Каваклийска, Ихтиманска, Видинска, Пирдопска, Руенска, Варненска, Горно-Орѣховска, Пещерска, Раховска и Станишавска (Комушка) слѣдното окръжие:

Между многото въпроси, които живо трѣбва да интересуватъ земедѣлските дружби, безспорно мѣжду прѣвъзъ трѣбва да бѫде и то за законодателните избори. Нечалното минало ни е убѣдило вече че ние само тогава ще можемъ да расчитваме на нѣкакво внимание отъ правителството, когато имаме свои и блиски до нуждите ни хора въ оная священна ограда народъчена Народно Събрание, гдѣто коватъ законътъ и налагатъ данъците. Наистина, цѣлътъ на нашата организация е повече икономическа — професионална, ала кой може да откаже че и задачата на едно истинско Народно Събрание не е тая, да се грижи да направлява общата икономическа политика и уредба на стра-

шера и тамъ, както и всѣка друга вечеръ прѣгледаха новините и се разговаряха...

Скромна селска станица. На единъ край кревътъ, спретнато уреденъ, на другия маса, върху която имаше книга. Надъ масата до стѣната рафтъ (полница), надъ която бѣха наредени около 25 шинита съ разни лѣкарства. Това бѣ то амбулаторията на фелдшера на Размененски участъкъ С. Скитановъ.

Участъкъ бѣ отворенъ прѣдъ 10 мѣсци. Въ стаята възеха двама — фелдшера Скитановъ и другъ единъ, дошли да приематъ книжката и амбулаторията, защото отъ този денъ Скитановъ уволниха. Лицето му бѣ червено и разваличано. Приседна на единъ столъ, и въ не се стърти: стана и почна да прибира вѣщите си....

Проефира лѣкарствата; съставиха акть и запечатиха всичко. Слѣдъ като похапиаха и двама ще заминатъ за града: Скитановъ дома си, а другия фелдшеръ да прѣдаде акта на Окол. Лѣкаръ.

Новината, че Скитановъ е уволненъ като медицинъ се разнесе изъ селото. Въ стаята на Скитанова идваха суми селски да го питатъ вѣрио ли е и, слѣдъ като узвиаха, че наистина Скитановъ ще напусне селото

же защо го уволняватъ. Извади кърпата изъ джоба си, избѣръсъ си лицето и почна:

БРАТЯ!

„Питате ме кой и защо ме уволняватъ. Многии вече знаятъ, и въ нека пакъ какъ прѣдъ всички. Знаете, че азъ дойдохъ тукъ прѣдъ 10 мѣсци — откакъ е отворенъ този участъкъ. Прѣвъзъ това време по международъ и мене е завързано приятелство. И така трѣбва да е, защото Вий се господари, а азъ и всички драги чиновници — служители. А мой добре е, когато господари и служители се общаватъ. Азъ гледахъ да Ви уложу же само като фелдшеръ, и въ като човѣкъ. Всичко що съмъ Ви говорилъ до сега и на вечеринки, и въ амбулатория и тута — въ общ. кандидатъ, говорилъ съмъ го, защото съмъ билъ увѣренъ, че е добро и полезно за Васъ. Обаче това не се хареса на двама трима вашици — чорбаджитъ. За да се отврътъ отъ мене, кандидатъ и докторъ, а той, за да не подгази думата имъ, и за да не се ти всичко отъ мене, кандидатъ и докторъ не прѣдъ своето началство и.... вече не уволняватъ. Сега вече е лѣко и на вѣнчътъ лихвари — скубачи и на доктора! Нѣ това е ищо. Съ единъ паница вода морето се не исчезнува. Ако мащатъ менъ, ще дойде другъ по-опитенъ и борбата ще си върши. Азъ желая и за напрѣдъ да работите

за подобрене халовете си, защото само Вий сте, които можете да си помогнете. Може би азъ съмъ огорчили нѣкого, и въ затова пъкъ азъ съмъ благодаренъ отъ всички и никого нѣма да забравя. Трудѣте се братя и гледайте да образувате въ селото Ви земедѣлски дружба — тамъ е спасието Ви. Менъ ме уволня

ната? Нима взиманието участие въ закооделният избори е патент само за нашият кокалановски партий, които вътре въ 24 години успяха да узголят страната и да я докарат до днешното плачевно положение? Ето за какво намъ тръбва наши хора въ Народното Събрание, хора искрено про никнати и добре запознати съ нуждите и интересите на оная народна част от Българския народ — земеделците, върху пле щите на които тъкъм целият държавен товар и от положението на които зависи и онова на държавата. Намъ тръбва хора, ама не хора измѣници, каквито имахме и до сега въ Народното Събрание гдъто, макаръ избрали отъ земеделците и отъ името на земеделския съюз, отидаха да язнат въ устата разни шефове, а хора които търдо да стоят на позицията, хора яко привързани въ земеделския съюз, хора които нѣма да отидат да зарежат интересите на земеделците за една паница партизанска леща. Ето за какво, приканваме всички прѣдседатели на дружбите въ гордомѣната околия да се слушат и събърят на събрания, гдъто слѣдъ като опредѣлят кандидатите си, да употребят всички възможни, прилични и законни средства да ги прокарат въ прѣстоящите допълнителни избори, които ще станат на 7-ти юни м. Октомврий, за да може земеделската група въ Народното Събрание да се подсилит съ еще нѣколко върхи на членове, толкова нуждни за работитѣ, които сега именно ще прѣстоят.

За неизлишно считамъ да напомня на г. г. прѣдседателите, че при опредѣление кандидатите тръбва много да се внимава въ лицата, защото и те имате вече търдѣ горчиви опити въ това отношение; при това добре е да се отбѣгват всѣкакви обиди, шикане и, каквито и да било расцѣпления които могат да ни уврѣдятъ.

Ловченската околийска земеделска дружба е издала отъ б. т. м. до г. г. Прѣдседателите въ околията слѣдующата посока:

Уважаемий Господине,

Господинъ Прѣседателя въ Комитета на Български Земеделски съюз, Г-нъ Я. Ст. Забуновъ, заедно съ свояте другари Народни прѣставители отъ околията им, Г. Г. Гено Стойновъ и Павъл Баевъ съобщаватъ въ нашата околийска дружба, че прѣзъ този мѣсяц ще дадатъ на свойте избиратели отъ околията отчетъ за дѣятельността си въ извѣредната сесия на XI Обикновено Народно събрание. За да иматъ възможностъ всички избиратели отъ околията да взематъ участие въ събранието и изслушатъ свойте избраници, околийската дружба въ едно отъ заѣднанията си рѣши въ цѣлата околия по този случай да станатъ въ събрания въ слѣдующите центрове и врѣме:

1). Въ с. Долни биволь събранието ще бѫде прѣдъ обѣдъ на 14 того. 2). Въ с. Александрово събранието ще бѫде прѣдъ обѣдъ на 15 того. 3). Въ с. Владина събранието ще бѫде прѣдъ обѣдъ на 16 того. 4). Въ с. Долно-Павликени събранието ще бѫде прѣдъ обѣдъ на 17 того. 5). Въ с. Микре събранието ще бѫде прѣдъ обѣдъ на 18 того. 6). Въ с. Абланица събранието ще бѫде прѣдъ обѣдъ на 19 того.

Като Ви съобщавамъ това, молимъ Ви, Г-нъ Прѣседателю, съ получването на настоящата ни посока веднага да се распоредите и разгласите иейното съдѣржание како въ Вашето село, така и въ близосъдѣржите му села, гдѣто още не сѫ образувани земеделски дружби, за да могатъ да взематъ участие въ тия събрания по възможностъ всички избиратели отъ околията.

Избирателите отъ селото Ви и тѣзи отъ другите могатъ да се явятъ въ които искатъ отъ горѣзложените центрове.

Прѣседател на Околийската дружба: Н. Ачевъ.

За дѣловодител, подпрѣседател на дружбата: М. Василевъ.

Разни

Статистически свѣдѣния.

Напослѣдъкъ въ европейски гospодарства: Австралия, Германия, Русия, Англия, Франция и Италия, извѣршиха точни прѣброявания на населението си. Споредъ тия изчисления на населението абсолютните цифри въ 1850 и 1900 г. сѫ слѣдующите:

	1850	1900	Увеличение
Австралия	30727000	45107000	14380000
Германия	35397000	56345000	20984000
Русия	66714000	128896000	62182000
Англия	27369000	41434000	14115000
Франция	35260000	38600000	3340000
Италия	23617000	32449000	8832000

Прѣди 50 год. значе Франция е има-

ла най-голѣмо число жители отъ западните гospодарства. (Германците не бѣха ѿще обединени въ едно гospодарство). Днес обаче Франция въ реда на 6-тихъ европейски гospодарства има прѣдъ послѣдно място споредъ числеността на населението си. Минималното увеличение на населението въ Франция, ще бие още повече на очи, ако обрнеме внимание, на нарастването въ гospодарствата по отдѣлно всѣки 10 години (въ десяти хиляди):

Отъ 1851—61	61—71	71—81	81—91	91—1900
Австралия	181	304	180	384
Германия	235	307	442	419
Англия	156	256	340	285
Франция	93	23	130	73
Италия	108	178	186	200

Отъ тия таблици виджамъ, че Франция въ сравнение годините 1851—61 и 1891 до 1900 показва едно намаление въ нарастване людността съ 47. Тръбва да забѣжимъ, че при това Франция е спечелила едно население по вече отъ милионъ чрѣзъ емиграцията, тогава когато другите народи дължатъ свойто нарастване исклучително на ражданията. Най-малко обаче, е утилителна статистиката на увеличение населението въ Франция прѣзъ послѣдните години. Тъй на-примѣръ прѣзъ 1899 год. сѫ станали раждания:

Австралия	530806
Германия	759107
Англия	492156
Франция	31394
Италия	385165

Интересно е той сѫщо сравнението на увеличението (нарастването) на населението въ горните 5 държави въ послѣдните 50 г.

Имено на 1000 души:

Отъ 1851—61	61—71	71—81	81—91	91—1900
Австралия	59	95	50	92
Германия	66	81	108	93
Англия	57	88	108	82
Франция	26	6	36	19
Италия	46	71	62	73

Слѣдователно най-голѣмо нарастване е дала Германия, посльѣ идатъ Англия, Австралия и Италия. Франция държи послѣдно място. Русия пѣкъ за $\frac{1}{2}$ вѣкъ почти е удвоила населението си.

(Изъ в. „Czas“) Съоб. А. С. П.

Голѣмото увеличаване митата въ Германия.

Излизащи въ Stuttgart в. „Beodacher“ дава и слѣдующата информация.

„Общата тарифа, която е установена въ проекта, изработенъ за 1 година въ Berlin, гласи: да се взема по 6 марки (1 марка има наши валюти 1.25 лева) отъ житото, $6\frac{1}{2}$ м. отъ пшеницата и 6 м. отъ овеса. При свѣрзване на търговски договори, споредъ уплатата възможността, дадени въ проекта, възможни сѫ намаления по слѣдующия начинъ: до 5 марки отъ житото, $5\frac{1}{2}$ отъ пшеницата, 3 м отъ яченикъ, 5 отъ овеса“.

Това е много голѣмо подвижене въ сравнение съ сегашните мита, които възлизатъ, както слѣдва: $3\frac{1}{2}$ м. отъ житото и пшеницата, 2 м. отъ яченика, 2.80 м. отъ овеса. Слѣдователно тазигодишното увеличение възлиза отъ 57—80%.

Не сѫ се спрѣли обаче само на това. И отъ другите артикули митата въ главната тарифа сѫ значително покачени. Тъй напримѣръ: Митото което ще се вземе отъ вола или кравата възлиза на 25 м. отъ единъ намѣсто сегашните 9. Върху дребния добитъкъ искатъ да покачатъ митото отъ 5 на 15 м. Отъ свинетъ — отъ 5 на 10 м. (За дублетови цетиаръ тѣжестъ); гжекътъ, които до сега сътраствува изъ цѣла Германия безъ мита, ще бѫдатъ облагани съ 0.70 м. едината; месото и сланината намѣсто 20 ще носятъ мита отъ 35 м. отъ дублетови цетиаръ, мѣстните произведения, като шинки, салами и под. правятъ скокъ отъ 17 на 45 м., маслото отъ 16 на 30 м., яйцата отъ 2 на 6 марки.

Тѣзи цифри показватъ колосални увеличавания и нечувани мита, защото достигатъ иѣкой до 300%. Слѣдователно ако тая информация се потвърди и приеме — а това е сигурно иѣщо — то има основание да се вѣрва за посокъване храната на иѣмския народъ, както и за неприятностъ при свѣрзване на търговския конвенции съ другите народи.

Всички иѣмски вѣстници — съ исклю чение органите служещи на аграрната партия — приематъ съобщението на штутгартските вѣстници за истински и сѫ уверени, че съ това ще се произведе агаръ между народъ. Като необходими послѣдствия тѣ очакватъ: 1) тежка митническа война, 2) упадъ на индустрията, всѣдействие посокъване на работниците, което върви наядно съ посокъване на храната, 3) ослабяване конкуренцията на иѣмцитъ на свѣтовния пазаръ, 4) редукция на експорта — и изобщо по побъркане цѣлътъ економически животъ, за

когото проектираната митническа тарифа, приготвя смъртоносни рани. *)

Съобщава: А. Пенчевъ.

КАКВО СТАВА ИЗЪ ЧУЖБИНА?

Южна Африка. На англичанинъ никакъ не върви добре въ Трансвалъ. Тѣхъ ги бягатъ почти ежедневно, а тѣ пушатъ все възможни телеграми по свѣта за иѣкакви по бѣди. На поканата отъ Кичнеръ да сложатъ оръжието си, Буритѣ отговорили отъ ричателно. По всячко изглежда, че тази война ще се свърши тѣждѣ печально за англичанинъ. Кичнеръ се уморилъ вече и иска да се върне въ Англия.

Франция. тѣхъ дни се занимава съ посрѣдане на царя и царицата. И тукъ владѣе криза. Journal Officiel публикува единъ декретъ, съ който държавниятъ съвѣтъ отпуска 1,529,400 лева за посрѣдването на Руски Императоръ и Императрица.

Унгария. Правителството се е загрижено да отидатъ да зарежатъ интересите на земеделците за една паница партизанска леща. Ето за какво, приканваме всички прѣдседатели на дружбите да се слушат и събърят на събрания, гдѣто слѣдъ като опредѣлятъ кандидатите си, да употребятъ всички възможни, прилични и законни средства да ги прокаратъ въ прѣстоящите допълнителни избори, които ще станатъ на 7-ти юни м. Октомврий, за да може земеделската група въ Народното Събрание да се подсилит съ еще нѣколко върхи на членове, толкова нуждни за работитѣ, които сега именно ще прѣстоятъ.

Русия. Една голѣма чифликция въ островския окръгъ, (руска полша) е изнамѣрила особено срѣдство, за да прѣдвари кражбите на дърва отъ селските съмѣйства, а една недѣла слѣдъ това 500—600 селски имения заложени. Причината на тѣзи печални явления, казва „Budapesti Hirler“ въ тази плодородна земя днес се е замѣтила глада и мисерията. Не прѣди много врѣме тукъ човѣкъ виждаше богати и състоителни селски съмѣйства. Оти тогава, мисерията отъ тѣхъ съ просешка торба на гърба се изселиха въ Америка, Румания, Сърбия и България, а ония които останаха, сѫ днес роби. Въ посрѣдната година само отъ нѣколко окръзи сѫ се изѣблили иѣщо 500 селски съмѣйства, а една недѣла слѣдъ това 500—600 селски имения заложени